

УДК 657.1

Євдокименко В.К., д.е.н., професор

ПВНЗ «Буковинський університет»

Кузь В.І., к.е.н., доцент

Буковинський державний фінансово-економічний університет

м. Чернівці

ЯКІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ ЯК ЧИННИКИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація: В статті досліджено сукупність якісних вимог до облікової інформації та організації облікового процесу з метою формування раціонального інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень. Визначено вплив організаційних аспектів функціонування системи бухгалтерського обліку на підвищення якості облікової інформації. Встановлено ряд вимог до об'єктів організації бухгалтерського обліку в цілях формування якісного інформаційного забезпечення процесу управління.

QUALITY OF ACCOUNTING INFORMATION AND ORGANIZATION OF ACCOUNTING PROCESS AS FACTORS OF THE IMPROVEMENT OF ACCOUNTING SYSTEM IN MODERN CONDITIONS

Abstract: The article is a study of the set of qualitative requirements for accounting information and accounting process organization aiming at creating efficient information support in the process of administrative decision making. The influence of organizational aspects of the accounting system for improving the quality of accounting information has been determined. A number of requirements for accounting facilities for the forming a qualitative information support of management process has been established.

Постановка проблеми. Господарювання в умовах цивілізаційних змін, переформатування глобального середовища, турбулентності ринків, новітніх чинників економічного розвитку та дії факторів з невизначеними наслідками вимагає від управлінського персоналу прийняття адекватних і ефективних управлінських рішень, результативно спрямованих на досягнення поставлених цілей та забезпечення сталого розвитку суб'єкта господарювання, досягнення необхідного рівня прибутковості, ліквідності, платоспроможності, ринкової капіталізації як в короткостроковому так і в довгостроковому періодах. Однак, нерідко здійснювана менеджерами аналітична та управлінська робота не дозволяє приймати правильні рішення, в результаті чого суб'єкти господарювання стикаються з негативними явищами – зниженням рентабельності, збитковістю фінансово-господарської діяльності, низькою ліквідністю, втратою платоспроможності, а то й банкрутством. Зазвичай, виникнення даних явищ пов'язують із прийняттям неправильних управлінських рішень та піддають сумніву кваліфікаційну придатність управлінського персоналу.

Зважаючи на те, що домінуючу складову в інформаційному забезпеченні прийняття управлінських рішень займає облікова інформація (дані про

фінансово-господарську діяльність в натуральних та вартісних вимірниках, що сформовані в системі бухгалтерського обліку), однією з причин прийняття помилкових управлінських рішень є підстави вважати низьку якість облікової інформації, що прийнята до керівництва.

Доцільно уточнити, що під низькою якістю облікової інформації не завжди слід розуміти недостовірні або ж спеціально викривлені дані системи бухгалтерського обліку. В окремих випадках невідповідність облікових даних інформаційним запитам суб'єктів процесу прийняття управлінських рішень, зумовлена рядом чинників: складністю методології бухгалтерського обліку, що спричиняє розрив між обліковим та економічним змістом функціонування господарських об'єктів та процесів; нерозумінням облікових процедур управлінським персоналом; відсутністю оперативності щодо узагальнення облікових показників; браком прийнятих до застосування аналітичних розрізів у підготовці інформаційного забезпечення процесу прийняття рішень; відсутністю належних комунікацій між обліковим та управлінським персоналом, які б передбачали наявність зворотного зв'язку; невідповідністю кваліфікації управлінського персоналу тощо.

Скажімо, однією з причин банкрутства інвестиційного фонду Lehman Brothers є неправильне ведення бухгалтерських операцій [5]. Дана ситуація, як виявилось, спричинена не недотриманням бухгалтерського законодавства при веденні обліку господарських операцій, а швидше дає є зрозуміти, що системою бухгалтерського обліку не було надано оперативної та перспективної інформації про кризові факти, які б за складної економічної ситуації упереджували рішення вищого управлінського персоналу про вкладення коштів у ризикові фінансові продукти (іпотечні облигації) та рішення про орієнтацію на короткострокові прибутки і виплату великих бонусів.

Отже, за новітніх умов в процесі прийняття управлінських рішень вагомого значення слід надавати їх інформаційному забезпеченню, що неодмінно вимагає дослідження якості облікової інформації, яка продукується системою бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням якості облікової інформації, розробки методичних підходів до її оцінювання приділена значна увага як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників, зокрема А. Глен. Велша [3], Й.Я. Даньківа [10], Н.Ю. Єршової [4], Л.М. Крамаровського [6], Я.Д. Крупки [10], М. Мягмара [9], В.Ф. Максимової [6], А.Б. Малявка [8], Т.Д. Поплаухіної [11], Е.С. Хендріксена [14] та інших. Проте, в працях науковців, відсутні дослідження щодо впливу потреби досягнення необхідного рівня якості облікової інформації на організаційні аспекти функціонування системи бухгалтерського обліку. Даний факт спричиняє диспропорції у взаємозв'язку «організація облікового процесу – якість вихідної облікової інформації».

Постановка завдання. Система бухгалтерського обліку на даному етапі розвитку економічних відносин залишається головним продуцентом даних для формування інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень. Проте, в умовах сучасних ринкових метаморфоз, все більше запитань

ставиться до якості облікової інформації, до її здатності ефективно задовольняти інформаційні потреби персоналу при прийнятті управлінських рішень. На часі проведення ґрунтовних науково-практичних пошуків за наступними напрямками: аналіз поняття «якість облікової інформації»; дослідження вимог до якості облікової інформації; характеристика якості облікової інформації в контексті етапів управління; вивчення напрямів трансформації організації бухгалтерського обліку та облікового процесу в цілях формування якісного інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень.

Окреслені напрями досліджень є взаємопов'язаними у вирішенні завдань, що впливають із трактування сутності облікової інформації: «облікова інформація – це інформація, що формується, акумулюється і оброблюється в рамках обліково-аналітичної системи підприємства на основі бухгалтерських і економічних методів; подається в упорядкованому і стандартизованому вигляді для розробки і обґрунтування окремих управлінських рішень» [4, 369].

Виклад основного матеріалу дослідження. Зважаючи на основне призначення облікової інформації – задоволення інформаційних потреб про фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання, зовнішніх та внутрішніх користувачів, в першу чергу можна дійти висновку, взявши до уваги, що якісною є облікова інформація, яка дозволить користувачам прийняти правильні рішення. Проте, зваживши на обмеженість у правах користувачів щодо отримання необхідної інформації та у можливостях впливу на правила і процедури формування облікової інформації, об'єктивно першочерговим є дослідження загальнотеоретичних підходів до понять «якість» та «якість облікової інформації».

Категорія «якість» характеризується багатогранністю трактування, що спричинене необхідністю її застосування до багатьох об'єктів та процесів. В даному ракурсі доцільно розглянути якість як філософську категорію: «якість – одна з основних логічних категорій, яка визначає предмет за іманентними ознаками, які характеризують його; те, що робить предмет таким, яким він є», «якість – це характеристика об'єктів, яка в сукупності визначає їх властивості», «якість – ступінь цінності, придатності, відповідності того, яким слід бути» [7]. Якість – сукупність характеристик об'єкта, що відносяться до його здатності задовольняти встановлені та передбачувані потреби [15]. Якість – це показник, що має не кількісний характер і вербально описує і характеризує ступінь відповідності існуючих властивостей (характеристик) досліджуваного об'єкта (предмета, процесу, кінцевого результату) необхідним або бажаним властивостями (характеристикам), що дозволяє говорити про ступінь досягнення бажаного результату [2].

Наведені трактування сутності категорії «якість» дають підстави вважати, що дослідження якості облікової інформації слід здійснювати в дуалістичному порядку: 1) дослідження якості облікової інформації; 2) дослідження якості організації облікових процедур, які виступають механізмом формування облікової інформації.

Малявко А.Б. розглядає поняття якості в системі бухгалтерського обліку

виходячи із необхідності застосування даної категорії до всіх структурних елементів облікової системи [8, 61]:

1) якість – це задоволення інформаційних запитів і очікувань користувачів облікової інформації (практичне визначення);

2) якість – це сукупність реалізованих у вихідній обліковій інформації характеристик і їх значень, пов'язаних із запитами і очікуваннями користувачів (технічне визначення);

3) якість – це сукупність характеристик всіх елементів облікової системи, що приймають участь у створенні облікової інформації і які впливають на її якість (компонентне визначення).

Погоджуючись з дослідником щодо необхідності застосування якості до всіх структурних елементів системи бухгалтерського обліку, хотілося б додати ще управлінське визначення якості облікової інформації як основної складової інформаційного забезпечення прийняття рішень: «якість – це необхідна сукупність релевантних даних про фінансово-господарську діяльність підприємства, що відповідає інформаційним запитам користувачів на всіх етапах управління та продукується в ході провадження облікового процесу, що в своїй побудові відповідає потребам управління».

Релевантність передбачає, що інформація повинна мати пряме відношення або корисне використання в діях, для яких вона призначалася, щоб забезпечити одержання бажаного результату, тобто вона повинна бути доречною [10, 174].

Отже, якість облікової інформації є багатогранною категорією, що передбачає ідентифікацію низки вимог, які повинні забезпечити задоволення інформаційних потреб користувачів.

Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» задекларовано наступні якісні характеристики до інформації, що розкривається у форматі фінансової звітності [1]: дохідливість (інформація, яка надається у фінансовій звітності, повинна бути дохідлива і зрозуміла її користувачам за умови, що вони мають достатні знання та зацікавлені у сприйнятті цієї інформації); доречність (фінансова звітність повинна містити лише доречну інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дає змогу вчасно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати їхні оцінки, зроблені у минулому); достовірність (фінансова звітність повинна бути достовірною; інформація, наведена у фінансовій звітності, є достовірною, якщо вона не містить помилок та перекручень, які здатні вплинути на рішення користувачів звітності.); порівнянність (фінансова звітність повинна надавати можливість користувачам порівнювати: фінансові звіти підприємства за різні періоди, фінансові звіти різних підприємств; передумовою зіставності є наведення відповідної інформації попереднього періоду та розкриття інформації про облікову політику і її зміни. Установлення і зміни облікової політики підприємства здійснюються підприємством, яке визначає її за погодженням з власником

(власниками) або уповноваженим органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів).

Дані якісні вимоги є прийнятними для фінансової звітності, яка зорієнтована в першу чергу на зовнішніх користувачів. Проте, якщо розглядати якісні характеристики облікової інформації в цілях формування інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень внутрішніми користувачами, то їх кількість значно збільшується.

В табл. 1 наведено позиції дослідників щодо вимог до облікової інформації, які засвідчують формування якісного інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень за допомогою даних системи бухгалтерського обліку.

Таблиця 1

Вимоги до якості облікової інформації

Дослідники	Вимоги															
	Зрозумілість	Доречність	Достовірність	Релевантність	Надійність	Порівнянність	Доступність	Економічність	Повнота	Рациональність	Об'єктивність	Вірогідність	Суттєвість	Своєчасність	Корисність	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Соловійова О.В. [12, 36]																
Даньків Й.Я., Крупка Я.Д., Остап'юк М.Я., Гетьман О.М. [10]																
Хендріксен Е.С., М.Ф. Ван Бреда [14, 90]																
Єршова Н.Ю. [4, 373]																
Велш Глен А., Шорт Деніел Г. [3]																
Поплаухіна Т.Д. [11, 67]																
Малявко А.Б. [8]																

В рамках завдання статті розглянемо ще якісні характеристики облікової інформації, що пропонуються зарубіжними дослідниками, де питання якості інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень набуло надзвичайної гостроти, зважаючи на банкрутство ряду корпорацій.

Якісні характеристики облікової інформації [16]:

1. Доступність (Understandability). Ознаки інформації, що дають можливість користувачам зрозуміти її значення.

2. Істинність відображення (Representational faithfulness). Відповідність між показником або його описом і реальним явищем.

3. Консерватизм (Conservatism). Обережна і розсудлива реакція на невизначеність з метою гарантування адекватності оцінки невизначеності та ризиків, притаманних підприємницькій діяльності.

4. Надійність (Reliability). Ознака інформації, що забезпечує впевненість у розумності її припущень відносно помилок і тенденційності, а також істинності намірів представити всі дані у неспотвореному вигляді.

5. Нейтральність (Neutrality). Відсутність в інформації упередженості, спрямованої на досягнення заздалегідь визначеного результату або спонукання обрати певний спосіб поведінки.

6. Повнота (Completeness). Включення в звітну інформацію будь-якого матеріалу, котрий необхідний для істинного відображення даного явища.

7. Послідовність (Consistency). Відповідність з періоду в період незмінної політики і правил облікового відображення процесів та явищ.

8. Передбачуваність (Predictive value). Якість інформації, що дозволяє користувачам збільшити ймовірність точності передбачення результату подій в минулому або сьогодні.

9. Верифікованість (Verifiability). Здатність через перевірку узгодженості показників переконатися, що інформація відображає те, що вона має намір відобразити, або що обраний метод оцінки використаний без помилок і упередженості.

10. Своєчасність (Timeliness). Отримання необхідної для прийняття рішень інформації до того, як вона втратить свою здатність впливати на них.

11. Порівнянність (Comparability). Ознака інформації, що дає користувачам можливість виявити схожості або відмінності між двома рядами економічних явищ.

12. Суттєвість (Materiality). Ступінь важливості різного роду опущень або похибок облікової інформації, що з урахуванням навколишнього середовища робить можливим вплив цих опущень або похибок на висновки і судження осіб, які покладаються на цю інформацію.

13. Тенденційність (Bias). Тенденційність у вимірах являє собою тенденцію показника систематично відхилитися в одну сторону більше, ніж в іншу, замість того, щоб рівномірно коливатися в обидві сторони щодо показників обліку та звітності, означає стійку тенденцію до завищення або заниження окремих.

14. Доречність (Relevance). Здатність інформації вплинути на прийняття рішення або його зміну, сприяючи знаходженню користувачем вірної форми прогнозування результатів подій в минулому, сьогодні і майбутньому або ж підтвердити або скорегувати колишні очікування.

15. Цінність зворотного зв'язку (Feedback value). Ознака інформації, що дозволяє користувачам підтверджувати або коригувати колишні припущення.

Наведений перелік якісних вимог до формування релевантної облікової інформації охоплює весь спектр характеристик якими слід керуватися при

побудові раціональної у своїй структурі системи бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання. Раціональність вимог до формування облікової інформації в першу чергу потребує дослідження характеристик її якості відповідно до етапів управління (табл. 2).

Таблиця 2

Цілі і завдання оцінювання якості облікової інформації відповідно до функцій управління [4, 372]

Функції	Ціль	Завдання
1	2	3
Планування	Забезпечення методикою відбору облікових показників, що відповідають певному набору якісних характеристик	– визначення вимог до якості облікової інформації; – формування системи показників оцінки якості облікової інформації з метою планування діяльності підприємства або окремих підрозділів; – розробка методології якісної і кількісної оцінки якості облікової інформації
Організація	Організація відбору облікових показників, що відповідають певному набору якісних характеристик	– організація формування облікової інформації в повному обсязі за напрямками обліку; – організація формування облікової інформації за строками подання
Аналіз	Забезпечення аналітичною інформацією, що характеризує поточний фінансовий стан організації, а також ступінь досяжності і значущості поставлених стратегічних бізнес-цілей	– забезпечення менеджерів організації обліковою інформацією в повному обсязі; – розробка критеріїв якісної оцінки системи облікових показників; – застосування конкретних методів контролю якості облікової інформації
Контроль	Розробка системи критеріїв оцінки якості інформації при фінансовому моніторингу	– забезпечення учасників бізнес-процесу якісними обліковими показниками, що відображають фінансовий стан організації і фінансових результатів діяльності; – забезпечення конкурентоспроможності організації

Таким чином, для формування якісного інформаційного забезпечення процесу управління підприємством при організації функціонування системи бухгалтерського обліку слід врахувати наступні положення:

1) організація бухгалтерського обліку на підприємстві повинна відповідати нормам чинних правових актів;

2) при організації бухгалтерського обліку слід враховувати специфічні ознаки фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання при виборі альтернативних варіантів облікових процедур;

3) аспекти організації бухгалтерського обліку повинні знайти своє ґрунтовне відображення у внутрішніх розпорядчих документах;

4) при організації бухгалтерського обліку суб'єкт організації повинен мати

розуміння щодо необхідності забезпечення якості облікової інформації;

5) окремим чинником, що повинен впливати на організацію бухгалтерського обліку, зобов'язаний бути фактор вивчення інформаційних запитів управлінського персоналу;

6) зміни в організації бухгалтерського обліку на підприємстві повинні відбуватися із врахуванням потенційно можливих змін в інформаційному забезпеченні процесу управління;

7) в цілях підвищення якості облікової інформації доцільно провадити бухгалтерський контроль;

8) систематичне проведення суб'єктом бухгалтерського контролю оцінки якості облікової інформації тощо.

Наведені вимоги дають можливість окреслити характеристики дій управлінського та облікового персоналу щодо об'єктів організації бухгалтерського обліку в цілях забезпечення і підвищення якості облікової інформації.

Об'єкти організації обліку – це складові предмета, його конкретизація і деталізація. Під об'єктом організації розуміють явище або процес, на який спрямована організаційна діяльність. Об'єктами організації бухгалтерського обліку є:

1) технологія бухгалтерського обліку (первинне документальне спостереження, документообіг, відображення об'єктів обліку на бухгалтерських рахунках, аналітичний облік, облікові реєстри, звітність тощо);

2) виконання посадових обов'язків обліковими працівниками (організаційна структура бухгалтерської служби, права, обов'язки та відповідальність облікових працівників, кваліфікаційні вимоги до облікових працівників тощо);

3) інформаційне, технічне, ергономічне та інші види забезпечення обліку (рух облікової інформації, методи і засоби подання облікових даних, забезпечення облікових працівників нормативними даними та технічними засобами, умови праці облікових працівників тощо);

4) перспективний розвиток бухгалтерського обліку (зміни бухгалтерського законодавства, умов господарювання, організаційної структури управління, виробничої структури, плани розвитку бухгалтерського обліку, недоліки функціонуючої системи бухгалтерського обліку тощо).

В табл. 3 наведені вимоги до об'єктів організації бухгалтерського обліку в рамках забезпечення формування якісного інформаційного забезпечення процесу управління.

Вимоги до організації бухгалтерського обліку в контексті підвищення якості облікової інформації

Об'єкти організації бухгалтерського обліку	Деталізація об'єктів бухгалтерського обліку	Вимоги до об'єктів організації обліку як чинника формування якісної облікової інформації
1	2	3
Технологія бухгалтерського обліку	Облікова політика	<ul style="list-style-type: none"> – вибір оптимальних елементів облікової політики, які б відповідали специфіці господарської діяльності підприємства, новітнім чинникам економічного розвитку та переформатуванню глобального середовища; – усунення впливу на формування облікової політики осіб із антагоністичними інтересами; – якісне формування розпорядчого документа про облікову політику; – дотримання нормативно визначених процедур внесення змін до облікової політики
	Первинне документальне спостереження	<ul style="list-style-type: none"> – використання типових форм первинних документів; – розробка власних форм первинних документів із всією сукупністю передбачених реквізитів
	Документообіг	<ul style="list-style-type: none"> – формування графіків документообігу різних форм, виходячи із особливостей створення та обробки документів; – формування графіків документообігу із всім необхідним переліком етапів оброблення документів та відповідальних осіб; – обов'язкове зазначення в графіках документообігу контрольних позицій; – ознайомлення із графіками всіх учасників документообігу
	Відображення об'єктів обліку на бухгалтерських рахунках	<ul style="list-style-type: none"> – розробка та застосування робочого плану рахунків; – ідентифікація рахунків бухгалтерського обліку в цілях облікового відображення об'єктів активів, пасивів, доходів, витрат та фінансових результатів, що характерні господарській діяльності або ж на перспективу
	Аналітичний облік	<ul style="list-style-type: none"> – формування системи аналітичних рахунків відповідно до інформаційних запитів користувачів; – формування системи аналітичних рахунків в цілях контролю
	Облікові регістри	<ul style="list-style-type: none"> – використання оптимального набору облікових регістрів в цілях формування фінансової звітності; – формування додаткового набору облікових регістрів з метою контролю та оперативного задоволення інформаційних потреб користувачів; – наявність взаємозв'язку між набором облікових регістрів та системою рахунків аналітичного обліку
	Звітність	<ul style="list-style-type: none"> – ефективний процес формування фінансової звітності на основі облікового інструментарію; – можливість формування управлінської бухгалтерської звітності на основі облікового інструментарію; – ідентифікація за допомогою звітності фактів господарського життя з невизначеними наслідками
Виконання посадових обов'язків обліковими працівниками	Організаційна структура бухгалтерської служби	<ul style="list-style-type: none"> – врахування при визначенні організаційної структури облікового підрозділу організаційної структури управління суб'єктом господарювання; – ефективний вибір форми організації облікового підрозділу; – ефективний підбір типу організаційної структури облікового підрозділу; – налагодження взаємозв'язків між обліковим та іншими підрозділами суб'єкта господарювання; – визначення нормативної чисельності облікових працівників
	Права, обов'язки та	<ul style="list-style-type: none"> – розробка посадових інструкцій облікових працівників;

Якість облікової інформації та організації облікового процесу як чинники удосконалення системи бухгалтерського обліку в сучасних умовах

	відповідальність облікових працівників,	– детальна характеристика в посадових інструкціях прав, обов'язків та відповідальності облікових працівників; – передбачення в посадових інструкціях процедур взаємодії облікових працівників з іншими підрозділами суб'єкта господарювання
	Кваліфікаційні вимоги до облікових працівників	– чітке визначення кваліфікаційних вимог до облікових працівників; – постійне удосконалення обліковими працівниками знань; – проведення заходів щодо матеріального та професійного стимулювання облікових працівників за професійне виконання покладених на них обов'язків
Інформаційне, технічне, ергономічне та інші види забезпечення обліку	Рух облікової інформації, методи і засоби подання облікових даних	– застосування комп'ютеризованих форм ведення бухгалтерського обліку; – застосування різних за формою та форматом способів подання облікових даних
	Забезпечення облікових працівників нормативними даними та технічними засобами	– формування баз даних із нормативно-законодавчими актами; – належне забезпечення облікових працівників доступом до баз даних із нормативно-законодавчими актами; – забезпечення облікових працівників всіма необхідними технічними засобами обробки облікової інформації
	Умови праці облікових працівників	– дотримання ергономічних показників щодо організації роботи працівників облікового підрозділу; – створення автоматизованих робочих місць для облікових працівників
Перспективний розвиток бухгалтерського обліку	Зміни бухгалтерського законодавства, умов господарювання, організаційної структури управління, виробничої структури	– покладення обов'язків на обліковий персонал щодо реагування на зміни в нормативно-правових актах бухгалтерського законодавства; – постійне реагування суб'єкта організації обліку на зміни в організаційній структурі управління підприємством та на його виробничу структуру; – здійснення бухгалтерського контролю за змінами в організації обліку відповідно до змін економічного середовища та переформатування глобального середовища
	Плани розвитку бухгалтерського обліку	– складання планів розвитку системи бухгалтерського обліку; – врахування при складанні планів розвитку організаційних, методологічних та методичних аспектів функціонування системи бухгалтерського обліку
	Недоліки функціонуючої системи бухгалтерського обліку	– вивчення недоліків функціонування системи бухгалтерського обліку на підприємстві; – доведення результатів вивчення до суб'єкта організації обліку; – вжиття конструктивних дій щодо усунення виявлених недоліків функціонування системи бухгалтерського обліку на підприємстві

Важливим аспектом забезпечення якості облікової інформації є облікова політика підприємства. В даному випадку вагоме значення відіграє підбір оптимальних для фінансово-господарської діяльності підприємства елементів облікової політики (альтернативних способів визнання та оцінки об'єктів господарської діяльності в системі бухгалтерського обліку). Вагомість облікової політики у забезпеченні якості облікової інформації спричиняється ще й тим, що прийнята до застосування облікова політика має вплив та реалізується через всі об'єкти організації бухгалтерського обліку.

Якісне здійснення процесу організації бухгалтерського обліку забезпечується шляхом комп'ютеризації облікового процесу на підприємстві. Проте, використання комп'ютерної форми ведення бухгалтерського обліку вимагає підвищення кваліфікаційних вимог до облікового персоналу.

Таким чином, отримання необхідного рівня якості облікової інформації в

рамках формування ефективного інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень досягається в першу чергу через розуміння суб'єктом організації бухгалтерського обліку необхідності раціонального провадження даного процесу і потреби постійного удосконалення функціонування системи бухгалтерського обліку в умовах цивілізаційних змін, переформатування глобального середовища, турбулентності ринків та новітніх чинників економічного розвитку.

Висновки. Отже, в ході дослідження якості облікової інформації та організації облікового процесу як чинників удосконалення функціонування системи бухгалтерського обліку на підприємстві можна зробити наступні висновки:

1) питанням забезпечення якості облікової інформації при формуванні інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень повинна приділятися значна увага, зважаючи на той факт, що причиною кризових явищ у господарській діяльності підприємства може стати використання управлінським персоналом облікових даних, які неадекватно відображають економічний зміст господарських об'єктів та явищ;

2) під якістю облікової інформації слід розуміти необхідну та достатню сукупність релевантних даних про фінансово-господарську діяльність, що відповідає інформаційним запитам користувачів на всіх етапах управління та продукується в ході провадження облікового процесу, який в своїй побудові відповідає потребам управління;

3) проаналізований перелік якісних вимог до формування релевантної облікової інформації охоплює весь спектр характеристик, якими слід керуватися при побудові раціональної у своїй структурі системи бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання;

4) для формування якісного інформаційного забезпечення процесу управління підприємством при організації бухгалтерського обліку слід враховувати наступні положення: організація бухгалтерського обліку на підприємстві повинна відповідати нормам чинних правових актів; при організації бухгалтерського обліку на підприємстві слід враховувати специфічні ознаки фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання при виборі альтернативних варіантів облікових процедур; аспекти організації бухгалтерського обліку повинні знайти своє ґрунтовне відображення у внутрішніх розпорядчих документах; при організації бухгалтерського обліку суб'єкт організації повинен виходити з розуміння необхідності забезпечення якості облікової інформації; окремим чинником, що повинен впливати на організацію бухгалтерського обліку, зобов'язане бути фактор вивчення інформаційних запитів управлінського персоналу; зміни в організації бухгалтерського обліку повинні відбуватися із врахуванням потенційно можливих змін в інформаційному забезпеченні процесу управління; в цілях підвищення якості облікової інформації доцільно провадити бухгалтерський контроль; необхідність систематичного проведення суб'єктом бухгалтерського контролю оцінки якості облікової інформації;

5) подальшими напрямками науково-практичних пошуків повинні стати дослідження методів забезпечення якості сучасних систем обліку та методик

оцінки якості облікової інформації в ході прийняття управлінських рішень.

Література:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 7 лютого 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=367055&cat_id=293533.
2. Большой экономический словарь / Под ред. А.Н. Азрилияна. – 6-е изд., доп. – М.: Институт новой экономики, 2004. – 1376 с.
3. Велш Глен А. Основы финансового обліку / Пер. з англ. / А. Глен Велш, Г. Деніел Шорт. – К.: Основи, 1997. – 943 с.
4. Єршова Н.Ю. Якість облікової інформації: методичний підхід до оцінювання / Н.Ю. Єршова // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – №8(158). – С. 368-374. – С. 369.
5. Зарубежное законодательство на русском языке [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbiz.ru>.
6. Крамаровский Л.М. Оценка качества бухгалтерского учета на предприятиях. / Л.М. Крамаровский, В.Ф. Максимова. – М.: Финансы и статистика, 1990. – 191 с.
7. Краткий философский словарь / Под общ. ред. А.П. Алексеева. – 2-е изд. – М., 2001. – 496 с.
8. Малявко А.Б. Обеспечение качества учетных систем / А.Б. Малявко // Вестник НГУ. Серия: Социально-экономические науки. – 2009. Том 9, выпуск 1. – С. 60-70. – С. 61.
9. Мягмар М. Методы и методики оценки качества учетной информации / М. Мягмар // Вопросы экономики и права. – 2012. – №3. – С. 273-276. – С. 273.
10. Облікова інформація в системі управління інвестиційною діяльністю / Й.Я. Даньків, Я.Д. Крупка, М.Я. Остап'юк, О.М. Гетьман // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. – 2014. – Випуск 2 (43). – С. 173-178. – С. 174.
11. Поплаухина Т.Д. Оценка качества учетно-аналитической информации, формируемой в бухгалтерском учете и отчетности [Текст] / Т.Д. Поплаухина // Актуальные вопросы экономических наук: материалы II междунар. науч. конф. (г. Уфа, апрель 2013 г.). – Уфа: Лето, 2013. – С. 66-68.
12. Соловьева О.В. Зарубежные стандарты учета и отчетности: учебное пособие / О.В. Соловьева. – М.: Атлантика – Пресс, 1998. – 288 с. – С. 36.
13. Фомин В.Н. Квалиметрия: Управление качеством. Сертификация: Учеб. пособие. / В.Н. Фомин. – М.: Ось-89, 2002. – 387 с.
14. Хендриксен Э.С. Теория бухгалтерского учета: пер. с англ. / Под ред. проф. Я.В.Соколова. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 576 с. – С. 90.
15. ISO 8402:1994; ISO 9001:2008(E) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.klubok.net>.
16. FASB, Accounting Standards: Statement of Financial Accounting Concepts 1-6. McGraw-Hill Book Company, New York, N.Y., 1986.